

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ  
سادات و پیش گوئی قرآن کریم

محمد حسن زنگوئی

ایجاد انگیزه

ای فاطمه، ای عزیز داور  
ای گنج هزار گونه گوهر  
نسل تو، نگاهبان دین است  
«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ \* اَنَا أَعْطَيْتَاكَ الْكُوْثَرَ \* فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ \* إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ»  
ای معنی جاودان «کوثر»  
وی خواننده تو را خدای، «کوثر»  
بر تاج تو، یازده نگین است

آماری از فرزندان حضرت زهرا علیها السلام

امروزه بر اساس پیش گوئی قرآن مجید نسل پاک بانوی بانوان که همان نسل پیغمبر اسلام است گسترده شده و در سراسر جهان حضور دارد.

در کشورهای جنوب آسیا دو میلیون، در مراکش ۷ میلیون و در یمن، مالزی و افغانستان بیش از ۲۸ میلیون و همچنین در هند و پاکستان نیز بیش از ۱۰ میلیون نفر از سادات وجود دارند و در مجموع جمعیت سادات در جهان بیش از ۱۰۰ میلیون نفر برآورد می شود<sup>۱</sup> و این، همان جلوه اعجاز قرآن کریم است که در ضمن الهام غیبی و وعده ای حتمی، خبر از عنایت ویژه خداوند به پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت زهرا علیها السلام داده است؛

این نسل همان نسل با افتخار پیامبر صلی الله علیه و آله، علی ابن ابی طالب علیه السلام و دختر طاهره و صدیقه پیغمبر اسلام حضرت فاطمه علیها السلام است که در میان آنان، شخصیت های برجسته از رهبران بزرگ سیاسی، اندیشمندان بزرگ، مؤلفان، حاکمان و وزیران، دانشمندان و چهره های برجسته در میدان های گوناگون، وجود دارد. گفتنی است که اکثر این نسل جاودانه و ریشه دار، به این پیوند و خویشاوندی خود ارج نهاده و با آگاهی کامل بر آن می بالند و افتخار می کنند و تعداد اندکی هم توجهی به این راز شرافت و عظمت اجداد خود ندارند.<sup>۲</sup>

متن و محتوا

خداوند سبحان در سوره «کوثر» که ابتدا تلاوت شد، از اعطای «کوثر» به حضرت رسول اعظم صلی الله علیه و آله خیر می دهد. بسیاری از مفسران قرآن، وقتی نوبت به تفسیر سوره مبارکه «کوثر» می رسد، یکی از معانی «کوثر» را نسل پربرکت زهرا علیها السلام برمی شمارند که علاوه بر اهل بیت و معصومین علیهم السلام، شامل رهبران شایسته، علمای فرزانه و شخصیت های ممتاز از نسل پاک فاطمی می شود و در طول تاریخ، جوامع مختلف از وجودشان بهره برده اند.

۱. خیرگزاری تسنیم به نقل از معاون امور فرهنگی و اجتماعی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مورخ ۱۷ اسفند ۱۳۹۶

۲. فاطمه الزهراء از ولادت تا شهادت، سید محمد کاظم قزوینی، نشر مرتضی، ۱۳۷۷ش، ص ۱۱۶.

سوره «کوثر» درباره حضرت زهرا علیها السلام به بیان دو پیشگویی و اعلان خبر غیبی می‌پردازد بیان این اخبار خود معجزه است در پاسداری از حریم فرهنگ قرآن نقش ایفا کرده است:

۱. فراوانی و بقای نسل رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله از طریق حضرت فاطمه زهرا علیها السلام؛

۲. ابتر بودن نسل دشمنان پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله در مقابل نسل حضرت فاطمه زهرا علیها السلام.

بنابراین می‌توان فرزندان حضرت صدیقه طاهره علیها السلام را یکی از جلوه‌های اعجاز قرآن به حساب آورد.

### پای سخن مفسران

برای «کوثر»، معانی گوناگون بیان شده است؛ از جمله اینکه «کوثر» حوضی در قیامت یا آخرت و یا نهری در بهشت است و از بعدی دیگر به معنای شفاعت، نبوت، قرآن، خیر کثیر، خیر دنیا و آخرت و ... ؛ «کوثر» به معنای سرمایه باارزش و پایان‌ناپذیر، یا خیر و برکت فراوان است، که از منظر مفسران معروف اسلامی می‌تواند، وجود حضرت فاطمه زهرا علیها السلام و فرزندان آن حضرت، مصداق اتم «کوثر» باشند. برخی از آراء مفسران را مرور می‌کنیم:

✓ شیخ طبرسی در تفسیر شریف «مجمع‌البیان» شأن نزول سوره «کوثر» را این‌گونه بیان می‌کند: از ابن عباس نقل شده که سوره «کوثر» درباره «عاص بن وائل سهمی» نازل شده و آن هنگامی بود که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله از مسجد بیرون آمدند، عاص حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله را در نزدیکی در بنی سهم دید و با آن حضرت، ملاقات و گفتگو کرد. سپس به مسجد رفت در حالی که عده ای از بزرگان قریش نشسته بودند آنان از او سوال کردند که کجا بودی؟ و «با چه کسی صحبت می‌کردی؟» گفت: با ابتر. این ماجرا بعد از فوت عبدالله، فرزند رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله و خدیجه علیها السلام اتفاق افتاد و طبق رسم و عادت عرب جاهلی، کسی که پسر نداشت را ابتر می‌نامیدند. قریش هم در موقع مرگ عبدالله، آن بزرگوار را ابتر و صنبور نامیدند. (و صنبور به شخصی می‌گویند که برادر و فرزندی نداشته باشد).<sup>۳</sup>

سپس مرحوم طبرسی درباره لغت «کوثر» این‌گونه می‌فرماید: برخی برآن‌اند که «کوثر» به مفهوم خیر و نیکی بسیار است و برخی دیگر بر این باورند که به معنای زیادی و فراوانی نسل و فرزند است. این معنا در نسل پاک پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله و فرزندان فاطمه علیها السلام آشکار شده است؛ این برکت تا روز رستاخیز ادامه خواهد داشت.<sup>۴</sup>

✓ علامه طباطبایی نیز می‌فرماید: عبارات این سوره و قراین و دلالات آن روشن می‌کند که مقصود از «کوثر»، فرزندان و ذریه‌های حضرت زهرا علیها السلام است.

۳. مجمع‌البیان فی تفسیر القرآن، طبرسی فضل بن حسن طبرسی، انتشارات ناصر خسرو، تهران، ۱۳۷۲، ج ۱۰، ص ۸۳۶ در ذیل آیه.

۴. مجمع‌البیان فی تفسیر القرآن، طبرسی فضل بن حسن طبرسی، انتشارات ناصر خسرو، تهران، ۱۳۷۲، ج ۱۰، ص ۸۳۶ در ذیل آیه.

✓ فخر رازی، مفسر بزرگ اهل سنت درباره «کوثر» می‌گوید: منظور از «کوثر»، فرزندان پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله (از طریق حضرت فاطمه علیها‌السلام) است؛ زیرا این سوره در ردّ کسانی نازل شده است که به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله به دلیل نداشتن فرزند، طعنه زده و شماتت می‌کردند؛ بنابراین معنای آیه، این است که « خداوند برای تو فرزندان و نسلی عنایت می‌کند که در طول تاریخ، جاویدان خواهند ماند.»

وقتی به تاریخ پرفراز و نشیب اسلام نظر کنیم، مشاهده می‌کنیم که افراد زیادی از نسل خاتم انبیا صلی‌الله‌علیه‌وآله به شهادت رسیده‌اند؛ اما جهان، همچنان شاهد افزایش نسل پیامبر از طریق حضرت فاطمه علیها‌السلام است. و چه تعداد از آنان از بزرگان و متفکران جهان بشریت هستند. کسانی همانند امام باقر، امام صادق، امام کاظم، امام رضا علیهم‌السلام و محمد نفس زکیه در میان آنان هستند. ۵

با توجه به بیان بالا، پیام این سوره، خیلی واضح و روشن می‌شود که خداوند به پیامبرش نسلی عنایت خواهد کرد که در طول تاریخ یادگار ماندگار بمانند و علاوه بر کشتار خیل عظیمی از سادات جهان همچنان از نسل رسول خدا آکنده است در حالی که از دشمنان کینه‌توز و بداندیش پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله همچون «امویان» کسی باقی نمانده است که شایسته نام بردن باشد.

بنابراین همچنان که مفسرین بزرگ گفته‌اند آیه شریفه «إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ» صریح‌ترین قرینه بر آن است که منظور از «کوثر»، فاطمه زهرا علیها‌السلام است؛ زیرا در مقابل ابتر، بهترین معنا برای «کوثر» فرزندان و سادات عظیم الشان هستند که در طول تاریخ، مصداق کامل خیر کثیر بوده و هستند.

### اقدامات دشمن برای خشکاندن کوثر

پس از رحلت پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله، دخترش فاطمه زهرا علیها‌السلام، در بستر شهادت آرام گرفت، دو پسر به نام «حسن» و «حسین» و دو دختر به نام «زینب» و «ام‌کلثوم» از او به یادگار ماند. پس از مدتی کوتاهی نیز عاشورا با هیمنه غم و اندوه خود را به دل این خانواده زد و تعداد زیادی از فرزندان امام حسین علیهم‌السلام، جز امام چهارم و پنجم علیهما‌السلام فرزندی به یادگار نماند.

پس از واقعه دردناک عاشورا، رخدادهای ناگوار دیگری پی در پی خود را خانواده حضرت زهرا رساندند و کشتار و خونریزی‌هایی از نسل پاک پیامبر به وقوع پیوست. رخداد سهمگین «حره» و تاخت و تاز یزیدیان در مدینه، شهادت «زید شهید» و یارانش، حادثه «فخ» و آواره ساختن «علویان» یکی بعد از دیگری به وقوع پیوست؛ اما با همه این جنایات و سفاکی‌های امویان و عباسیان، نسل پاک پیغمبر خدا به حیات افتخارآفرین خویش ادامه داد. آن‌ها جنایات هولناک خود را با شهادت حضرت عسکری علیه‌السلام ادامه دادند تا به گمان خود مانع تولد صاحب عصر و زمان گردند

۵. القول الثالث: الكوثر أولاده قالوا: لأن هذه السورة إنما نزلت ردا على من عابه عليه السلام بعدم الأولاد، فالمعنى أنه يعطيه نسلا يبقون على مر الزمان، فانظر كم قتل من أهل البيت، ثم العالم ممتلئ منهم، و لم يبق من بنى أمية في الدنيا أحد يعبأ به، ثم انظر كم كان فيهم من الأكابر من العلماء كالباقر و الصادق و الكاظم و الرضا عليهم السلام و النفس الزكية و أمثالهم القول (مفاتيح الغيب، تفسير كبير، فخر رازی، ج ۳۲، ص ۳۱۳).

و نسل منقطع گردد؛ اما با همه شقاوت‌های امویان و عباسیان، نسل پاک پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله از طریق حضرت فاطمه علیها‌السلام رو به فزونی نهاد و چنان مصباح درخشانی نورافشانی کرد.

پس از عباسیان، «صلاح‌الدین ایوبی» در کشتار خاندان پیامبر و نابود ساختن راه و رسم شیعیان آنان، سیاست شوم امویان و عباسیان را ادامه دادند؛ در مغرب عربی به چنان کشتارهای دسته‌جمعی دست یازدیدند که انسان از شنیدن گزارش آن جنایت‌ها در حق پیروان و بستگان اهل‌بیت علیهم‌السلام به خود می‌لرزید؛ اما با همه این کشتارها خداوند در نسل پاک و سرفرازش بانوی برکت قرار داد و او را چه شمه‌ی جو‌شان خیر فراوان و برکات بسیار ساخت. این کشتارها همگی برای از بین بردن یاد و ذکر اهل‌بیت و به تبع دین خداست چرا که دشمن بدین مطلب پی برده که هر شاخه از سلاله سادات و یا شیعیان یک علم و پرچم برای تبلیغ دین خداست.

بزمی به حریم کبریا برپا شد

«کوثر» ز خدا به مصطفی اعطا شد

هر قطره ز آب «کوثر» افتاد به خاک

صد شاخه گل محمدی پیدا شد

با وجود جنایات فراوان علیه سادات اما شاید بتوان گفت اولین، مهمترین و مخرب‌ترین اقدام دشمن در قطع نسل حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها شهادت حضرت محسن علیه‌السلام است.

آن فرقه که زهرای جوان را کشتند

ناموس خدای مهربان را کشتند

ای وای که با کشتن محسن پسرش

یک سوم سادات جهان را کشتند

با سقط حضرت محسن علیه‌السلام یک سوم نسل سادات از بین رفت و این چنین بخشی از تنه اصلی درخت تنومند سادات که می‌توانست رشد چشمگیری داشته باشد از بین رفت. هر چقدر که به تعداد سادات حسنی یا حسینی توجه کنیم بیشتر به کاری بودن ضربه دشمن بر پیگه نسل حضرت زهرا و وقاحت این کشتن پی می‌بریم. سقط جنین، پروژه دیروز دشمن برای قطع نسل سادات و شیعیان نبوده و در زمان ما نیز ادامه دارد و همچنین در آینده نیز توسط دشمن برنامه ریزی خواهد شد.

کاهش جمعیت سادات و حتی شیعیان امیر المؤمنین علیه‌السلام می‌تواند برای دشمنان ما مهمترین خبر شادی باشد چرا که از بین بردن جمعیتی کم یا پیر و توطئه علیه آنان کار را برای آنان آسان می‌کند. شاید از همین جهت بزرگان دینی ما وظیفه فرزند آوری را جهاد زنان معرفی می‌کنند تا بواسطه آن توطئه دشمنان در نطفه خفه گردد.

قطعا دشمنی که برای قتل حضرت محسن علیه‌السلام برنامه ریزی می‌کند برای قتل فرزندان متدینین در کشور ما نیز برنامه خواهد داشت. این دشمنی‌ها در سال‌های اخیر با سیاست‌های کاهش جمعیت و دست‌ورعمل‌های اجرایی پیگیری شده است.

اینکه در روایات ما به موضوع فرزند آوری و قبح سقط جنین پرداخته شده به اهمیت موضوع اشاره دارد:

✓ شخصی خدمت امام کاظم<sup>ع</sup> نوشت که پنج سال است از داشتن فرزند خودداری می‌کنم؛ زیرا همسرم از داشتن فرزند، کراهت دارد و می‌گوید: به علت تنگدستی از عهده بزرگ کردن و تربیت فرزند بر نمی‌آییم. حضرت در پاسخ وی نوشت: «اطْلُبِ الْوَلَدَ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَرْزُقُهُمْ»<sup>۷</sup>؛ فرزند بخواه زیرا خداوند، روزی آنها را می‌دهد.»

✓ قرآن کریم به صراحت بر حفظ فرزند و پرهیز از نابودی فرزند تأکید می‌کند: «لَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ»<sup>۸</sup>؛ فرزندان خود را از ترس فقر نکشید، روزی شما و آنها را می‌دهیم؛ از این رو قطعاً کارهایی از قبیل سقط جنین و کشتن فرزند به بهانه مالی و اقتصادی، از نظر اسلام منفور است.»

آنچه از مبانی دینی بر می‌آید آن است که اسلام نمی‌خواهد بشر را به کاهش زاد و ولد توصیه کند و یا از گسترش نسل جلوگیری کند؛ زیرا میل به جنس مخالف، توصیه به ازدواج و... همه برای تولید نسل و حفظ بقای بشر است.

امام صادق<sup>ع</sup> فرمودند: «جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ<sup>ص</sup> فَشَكَاَ إِلَيْهِ الْحَاجَةَ فَقَالَ تَزَوَّجْ فَتَزَوَّجَ فَوَسَّعَ عَلَيْهِ»<sup>۹</sup>؛ مردی خدمت رسول اکرم- رسید و نزد آن حضرت از فقر و نیازمندی خود گلایه کرد. حضرت به او فرمود: ازدواج کن. آن مرد ازدواج کرد و در زندگی اش گشایش ایجاد شد.» در روایت دیگری حضرت فرمودند: «الرِّزْقُ مَعَ النِّسَاءِ وَالْأَعْيَالِ»<sup>۱۰</sup>؛ رزق و روزی همراه با همسر و فرزندان است.» نکته قابل توجه در این روایات آن است که آنچه امروزه در آستانه فرهنگ‌شدن است باور و رفتاری است کاملاً در مقابل و مخالف فرهنگ اسلامی. کم نیستند جوانانی که همسر را فردی هزینه‌بر و فرزند را نان‌خور اضافی می‌دانند. آنان بر این باورند که افزایش فرزند، انسان را یک قدم به فقر کامل نزدیک می‌کند؛ در حالی که با رجوع به فرهنگ اسلامی و برگزاری ازدواجی کم‌هزینه و رعایت نکاتی که پیش از این گذشت، همسر و هر یک از فرزندان به مثابه بستر رودخانه‌ای هستند که رزق را از سرچشمه روزی، نصیب انسان می‌کنند.

چند فتوا درباره شیوه‌های جلوگیری از بارداری

۱. آیا جلوگیری از حمل با بستن لوله‌های رحم یا عنین کردن مردان یا گذاشتن دستگاه‌های آی یو دی، که موجب لمس و نظر است، اشکال دارد؟

۷. وسائل الشیعه، محمد بن حسن حرّ عاملی، اسلامیه، تهران، چاپ ششم، ۱۳۶۷ ش، ج ۱۵، ص ۹۹؛ کافی، محمد بن یعقوب کلینی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، چاپ دوم، ۱۴۱۳ ق، ج ۶، ص ۹. اصل حدیث: بکر بن صالح می‌گوید: «كَتَبْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ<sup>ع</sup> % إِنِّي أَحْبَبْتُ طَلَبَ الْوَلَدِ مِنْذُ خَمْسِ سِنِينَ وَ ذَلِكَ أَنَّ أَهْلِي كَرِهَتْ ذَلِكَ وَ قَالَتْ إِنَّهُ يَشْتَدُّ عَلَيَّ تَرْبِيَتُهُمْ لِئَلَّا أَسْئِرَ فَمَا تَرَى فَكَتَبْتُ إِلَى أَبِي طَلَبِ الْوَلَدِ فَإِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُهُمْ»؛ به امام کاظم<sup>ع</sup> نامه‌ای نوشتم: من مدت پنج سال است که از بچه‌دار شدن جلوگیری می‌کنم و این به خاطر آن است که همسرم فرزند نمی‌خواهد و می‌گوید: تربیت و اداره فرزندان برایم دشوار است؛ زیرا فقیر هستیم و از امکانات زیادی برخوردار نیستیم. نظر حضرت عالی چیست؟ امام در پاسخ فرمودند: فرزند طلب کن! همانا خدا روزی آنها را می‌دهد.»

۸. انعام / ۱۵۱.

۹. الکافی، ج ۵، ص ۳۳.

۱۰. همان.

ج) عقیم کردن جایز نیست، مگر اینکه حمل، خطر جانی برای زن داشته و راه علاج، منحصر به عقیم کردن باشد. در این صورت اشکال ندارد و لمس و نظر به عورت زن برای غیر شوهر جایز نیست.<sup>۱۱</sup>

۲. این جانب دارای ده فرزند می‌باشم و از نظر کثرت اولاد در زحمت هستم. می‌خواهم لوله‌های رحم را ببندم آیا شرعاً جایز است یا خیر؟

ج) اگر موجب نازایی دائمی نشود و ضرر به مزاج و عضو نرساند و شوهر، راضی باشد و عمل، همراه با ارتکاب عمل غیر شرعی نباشد، اشکال ندارد.<sup>۱۲</sup>

۳. آیا سقط جنین بر اثر مشکلات اقتصادی جایز است؟

ج) سقط جنین به مجرد وجود مشکلات و سختیهای اقتصادی جایز نمی‌شود.<sup>۱۳</sup>

#### از نسل زهرا سلام الله علیها

با وجود کشتار بی‌رحمانه فرزندان حضرت زهرا علیها السلام، خداوند متعال، در حفظ و نگهداری یاد و نام و تبار پاک بانوی گرامی اسلام حضرت زهرا مرضیه علیها السلام به وعده‌اش عمل کرد.

در این مجال به برخی از بزرگان و شخصیت‌های والا مقامی اشاره می‌کنیم که مصداق «کوثر» و نسل فاطمه زهرا علیها السلام هستند و در طول تاریخ، همانند آفتاب درخشان، روشنایی بخشیده‌اند و امروزه نیز ما از حاصل تلاش و زحمات و برکات وجود شان بهره می‌بریم: وجود نازنین دوازده امام معصوم که افتخار جهان بشریت و مایه هدایت انسان‌های جهان هستی می‌باشند. به‌ویژه وجود حضرت مهدی علیه السلام که همواره به مادرش فاطمه زهرا علیها السلام افتخار کرده است و می‌فرماید: «فِي ابْنَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِي أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ»<sup>۱۴</sup> دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله برای من، الگوی نیکو و شایسته است و جهان هستی، مدیون وجود آن گرامی بوده و خواهد بود.

همچنین فرزندان و نوادگان ائمه اطهار علیهم السلام چه در زمان خود و چه بعد از عصر ائمه و چه در حال زنده بودن و یا بعد از مرگشان، همه و همه افتخار جهان اسلام و مایه خیر و برکت برای عالمیان بوده‌اند. ستارگانی همچون: سیدرضی (جمع‌کننده نهج البلاغه و فقیه، متکلم، مفسر و شاعر<sup>۱۵</sup>)، سید مرتضی (فقیه و متکلم امامی و از شخصیت‌های پرنفوذ اجتماعی شیعه در دوره آل بویه بود<sup>۱۶</sup>)، سید بن طاوس، سید حسین کوه کمره‌ای، سید نعمت الله جزائری، سید

۱۱. دفتر استفتانات آیت الله العظمی اراکی، ش ۶۹۴؛ به نقل از: رساله نکاحیه، علامه طهرانی، انتشارات حکمت، تهران، ۱۴۱۵ ق، ص ۲۳۹ تا ۲۴۰.

۱۲. استفتانات امام خمینی (ع)، به نقل از: رساله نکاحیه، علامه طهرانی، ص ۱۳۵.

۱۳. توضیح المسائل، امام خمینی (ع)، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۲۴ ق، ج ۲، ص ۹۴۵، س ۱۲۶۰.

۱۴. الغیبه، شیخ طوسی، مؤسسه معارف اسلامی، قم، ۱۴۱۱ ق، ص ۲۸۵ و بحار الأنوار، علامه محمد باقر مجلسی، مؤسسة الوفاء، بیروت، ۱۴۰۴ ق، ج ۵۳، ص ۱۷۸، باب ما خرج من توقیعاته علیه السلام.

۱۵. امین، أعيان الشیعة، ۱۴۰۳ ق، ج ۹، ص ۲۱۸.

۱۶. آقابزرگ تهرانی، طبقات اعلام الشیعة، نشر اسماعیلیان، ج ۲، ص ۱۲۰-۱۲۱.

محمد مجاهد، سید علی خان کبیر سید بحر العلوم، سید جواد عاملی، سید عبدالله شبر، سید محمد کاظم یزدی، سید محمد حسن شیرازی معروف به «میرزای شیرازی»، سید جمال الدین اسدآبادی، سید حسن مدرس، سید شرف الدین عاملی، آیت الله بروجردی، سید عبدالحسین شرف الدین، سید محسن امین، سید ابوالحسن اصفهانی، شهید نواب صفوی، علامه قاضی طباطبائی، علامه سید محمد حسین طباطبائی، آیت الله خوئی، سید محمد باقر صدر، آیت الله مرعشی نجفی، شهید سید مصطفی خمینی، حضرت امام خمینی، حضرت آیت الله خامنه‌ای، سید حسن نصرالله و صدها عالم، دانشمند، فقیه، شاعر، حاکم و سیاستمداران دیشمند از سادات، همه از برکات وجودی حضرت زهرا علیها السلام هستند که عالم هستی از وجودشان بهره‌مند بوده و هست.

### فضایل فرزندان فاطمه علیها السلام

خداوند متعال به احترام رسول خدا صلی الله علیه و آله و فاطمه زهرا علیها السلام مقام ویژه‌ای برای فرزندان آن حضرت قرار داده است که از جمله آن تخصیص نصف خمس به سادات است. همچنین رسول خدا صلی الله علیه و آله نسبت به اکرام فرزندان فاطمه فرمود: «أَكْرَمُوا أَوْلَادِي وَ حَسَّنُوا أَدَابِي»<sup>۱۷</sup> فرزندان مرا گرامی بدارید و آداب و سنتهایم را خوب یاد بگیرید.<sup>۱۸</sup> و در روایتی دیگر فرمود: «أَحِبُّوا أَوْلَادِي الصَّالِحُونَ لِلَّهِ وَ الطَّالِحُونَ لِي»<sup>۱۹</sup> فرزندانم را دوست بدارید نیکان و صالحین را برای خدا و بدانسان نیز به خاطر من.

درباره فضایل فرزندان حضرت فاطمه علیها السلام روایات فراوانی وجود دارد که ما فقط به نقل چند روایت دیگر اکتفا می‌کنیم:

✓ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «مَنْ أَكْرَمَ أَوْلَادِي فَقَدْ أَكْرَمَنِي»<sup>۲۰</sup> هر کس فرزندان مرا اکرام کند، همانا که خودم را مورد تکریم قرار داده است و احترام فرزندانم همانند احترام من است.

✓ آن حضرت در روایت دیگری فرمود: «حَقَّتْ شَفَاعَتِي لِمَنْ أَعَانَ ذُرِّيَّتِي بِيَدِهِ وَ لِسَانِهِ وَ مَالِهِ»<sup>۲۱</sup> شفاعت من، شایسته کسانی است که ذریه و فرزندانم را با دست و زبان و اموالش یاری کند.

✓ امام سجاد علیه السلام می‌فرماید که در همان سالی که امام حسن علیه السلام به شهادت رسید، من کودک بودم و به دنبال عمویم امام حسن علیه السلام و پدرم امام حسین علیه السلام در کوچه‌های مدینه می‌رفتم. جابر بن عبدالله انصاری و انس بن مالک انصاری در میان جمعی از مهاجر و انصار با آن بزرگوار برخورد کردند. جابر بی‌اختیار خود را به دست و پای آن دو حضرت انداخت و می‌بو سید. مردی از بنی مروان به جابر اعتراض کرد که تو با

۱۷. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، مؤسسه آل البيت علیه السلام، قم، ۱۴۰۸ ق، ج ۱۲، ص ۳۷۶، باب تأکد استحباب اصطناع المعروف الى العلويين و السادات.  
 ۱۸. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، مؤسسه آل البيت علیه السلام، قم، ۱۴۰۸ ق، ج ۱۲، ص ۳۷۶، باب تأکد استحباب اصطناع المعروف الى العلويين و السادات.  
 ۱۹. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، مؤسسه آل البيت علیه السلام، قم، ۱۴۰۸ ق، ج ۱۲، ص ۳۷۶، باب تأکد استحباب اصطناع المعروف الى العلويين و السادات.  
 ۲۰. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، مؤسسه آل البيت علیه السلام، قم، ۱۴۰۸ ق، ج ۱۲، ص ۳۷۶، باب تأکد استحباب اصطناع المعروف الى العلويين و السادات.  
 ۲۱. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری، مؤسسه آل البيت علیه السلام، قم، ۱۴۰۸ ق، ج ۱۲، ص ۳۷۶، باب تأکد استحباب اصطناع المعروف الى العلويين و السادات.

این سن و سال و مصاحبت پیامبر صلی الله علیه و آله این گونه عمل می کنی؟! جابر گفت: «اگر آن اندازه که من از فضیلت و موقعیت آنان می دانم تو نیز می دانستی بر خاک قدم هایشان بوسه می زدی! بعد از رفتن آن دو علیهما السلام، جابر به جمع حاضر گفت که روزی نزد پیامبر صلی الله علیه و آله سخن از عظمت این فرزندان فاطمه به میان آمد و رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند بزرگ، وقتی که خواست مرا بیافریند، نطفه مرا در صلب پدرم آدم قرار داد و دائماً آن را از صلبی پاک به رحمی پاکیزه منتقل کرد تا نوح و ابراهیم و عبدالمطلب. هرگز از آلودگی های جاهلیت چیزی به من نرسید. در نهایت، آن نطفه دو بخش شد: یک قسمت در صلب عبدالله (پدرم) و قسمتی دیگر در صلب ابوطالب (عمویم) نهاده شد. از آن نطفه پاک و نورانی عبدالله، مرا به وجود آورد که خاتم پیامبرانم و از ابوطالب، علی علیه السلام به وجود آمد که وصی آخرین پیامبر صلی الله علیه و آله است. نطفه من و علی جمع شدند و حسن و حسین پدید آمدند که آخرین سبط پیامبران هستند و خداوند، نسل مرا از آن دو (از طریق علی و فاطمه علیهما السلام) تداوم بخشید. از نسل حسین علیه السلام نیز در آخر الزمان مهدی علیه السلام به پاخیزد که شهرها و سرزمین های کفار را فتح کند و زمین را بعد از آنکه از ظلم و جور پر شده است، از عدل و داد پر کند. حسن و حسین، پاک و مطهر و سرور جوانان اهل بهشت اند؛ خوشا به حال کسی که آن دو و پدر و مادرش را دوست بدارند و بدآ به حال کسی که با آنان دشمنی و کینه ورزی کند.»<sup>۲۲</sup>

با توجه به این روایات، فرزندان حضرت رسول صلی الله علیه و آله که همه از نسل فاطمه زهرا علیها السلام هستند مورد توجه و عنایت خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله هستند؛ البته به شرط اینکه مقام خود را حفظ کرده و مایه افتخار آن حضرت باشند.



امام رضا علیه السلام فرمود: «نگاه کردن به فرزندان و ذریه های ما عبادت است.» از امام سؤال شد: «ای پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله، آیا نگاه به امامان اهل بیت علیهم السلام که از شما خانواده هستند، عبادت است یا نگاه به تمام کسانی که از نسل رسول خدا صلی الله علیه و آله وجود آمده اند؟! امام رضا علیه السلام در ادامه فرمود: «بَلِ النَّظَرِ إِلَى جَمِيعِ ذُرِّيَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عِبَادَةٌ مَا لَمْ يَفَارِقُوا مِنْهَا جَهً وَّ لَمْ يَتَلَوَّثُوا بِالْمَعَاصِي»<sup>۲۳</sup>؛ بلکه نگاه به تمامی ذریه های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله عبادت محسوب می شود تا زمانی که خود را به گناه نیالایند و از راه پیامبر جدا نشوند.»

اما چه کردند با نسل و ذریه حضرت زهرا؟

تُلت سادات جهان کم شد و پروانه شدی کاش در پشت در سوخته مسمار نبود  
 کربلا جلوه هفتاد و سه تن بود اگر هیزم و میخ در و آتش و دیوار نبود

۲۲. امالی، شیخ طوسی، انتشارات دارالتقافة، قم، ۱۴۱۴ ق، ص ۴۹۹، بحار الانوار، ج ۳۷، ص ۴۶.

۲۳. قَالَ النَّظَرُ إِلَى ذُرِّيَّتِنَا عِبَادَةٌ فَقِيلَ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ النَّظَرُ إِلَى الْأَتَمَّةِ مِنْكُمْ عِبَادَةٌ أَوْ النَّظَرُ إِلَى جَمِيعِ ذُرِّيَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ بَلِ النَّظَرُ إِلَى جَمِيعِ ذُرِّيَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عِبَادَةٌ مَا لَمْ يَفَارِقُوا مِنْهَا جَهً وَّ لَمْ يَتَلَوَّثُوا بِالْمَعَاصِي (عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ۵۱، باب فيما جاء عن الرضا عليه السلام من الأخبار المجموعة).



در فاطمیه یک دنیا اندوه وجود دارد. عاشورا و شهادت امیرالؤمنین جای خود، اما مصیبت فاطمه آغاز مصیبت‌های شیعه است. اول شهیدی که در راه امامت و ولایت فدا شد در این ایام بود. نمی‌دانم فاطمه در این شب‌ها چه حالتی داشت، اما نوشته‌اند: «كَالشَّبَّهِ» به قدری لاغر شده بود مثل شبهی می‌ماند در رختخواب. دیگر فاطمه بعد از پدر «نَاحِلَةُ الْجِسْمِ، مُنْهَدَةُ الرُّكْنِ، بَاكِئَةُ الْعَيْنِ مُحْتَرِقَةُ الْقَلْبِ»<sup>۲۴</sup> اشک چشمش خشک نشد، سوز قلبش آرام نگرفت و روز به روز لاغرتر می‌شد. اگر کسی پیش او می‌رفت می‌دید که امروزش با دیروزش به کلی فرق کرده است. بعضی از زن‌ها می‌آمدند سؤال می‌کردند: خانم! بیماری شما چیست؟ که این قدر بدنتان نحیف شده و شما را از پا درآورده است؟ می‌فرمود: بیماری من تنها بیماری جسمی نیست، من از ظلمی که به حق علی علیه السلام روا داشته شده است می‌سوزم. فقدان پدر و ظلم به علی؛<sup>۲۵</sup> جسمم را نحیف و مانند شبّه ساخته است.

سنگ صبورش قبر پیغمبر بود. بلند می‌شد، آرام می‌آمد کنار قبر رسول الله و با خودش نجوا می‌کرد: یا رسول الله! «بَقِيْتُ وَالْهَيْئَةَ وَحِيدَةً وَ حَيْرَانَةً فَرِيدَةً» بابا، به خدا بعد از تو تنها شدم. مردم از ما اعراض کرده‌اند. بابا! دیگر جواب سلام علی را هم نمی‌دهند. خانه‌ای را که شش ماه بر در آن خانه می‌آمدی و می‌گفتی: السَّلَامُ عَلَيكُمْ يَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَ آيَةَ تَطْهِيرٍ رَأَى خَوَانِدِي، بلند شو ببین با آن چه کرده‌اند.

بنگر به جانب کاشانه زهرا	ماندم به میان در و دیوار زکینه
به دل خسته زهرا نظری کن	بعد از تو پدر رفت ز کف عزت زهرا
بنگر به در سوخته خانه زهرا	تا محسن من سقط شد ای ماه مدینه
بر پهلوی بشکسته زهرا نظری کن	جز مرگ نباشد پس از این حسرت زهرا
بابا، یک خواهش از تو دارم. دعا کن فاطمه پیش تو بیاید و به تو ملحق گردد؛	
«يَا إِلَهِي عَجِّلْ وَفَاتِي سَرِيعاً» <sup>۲۶</sup> .	

۲۴. بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۸۱؛ مناقب، ج ۳، ص ۳۶۲.

۲۵. بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۵۶؛ مناقب ابن شهر آشوب، ج ۲، ص ۲۰۵ - ۴۹.

۲۶. بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۷۷.